

мотивів, установок і властивостей характеру кібер-агресорів як предикторів, які обумовлюють виникнення соціально-небезпечних форм поведінки в Інтернет-просторі. З урахуванням специфіки взаємодії людей в соціальних мережах, необхідний новий підхід до вивчення мотивації агресивної особистості, включаючи розробку відповідного психодіагностичного інструментарію, а також ефективних методів корекції і профілактики різних форм кібер-агресії.

Список використаних джерел

1. Акулич М. М. Інтернет-тролінг як девиация / М. М. Акулич // Социология и общество: глобальные вызовы и региональное развитие. – Сессия 13; Российская социология сегодня: IV очередн. всерос. социол. конгр., окт. 2012 г.: тезисы докл. – Уфа, 2012. – С.1981–1987.
2. Акулич М. М. Інтернет-тролінг: понятие, содержание и формы / М. М. Акулич // Вестн. Тюмен. гос. ун-та. – 2012. – №8. – С.47–54.
3. Внебратных Р. А. Тролинг как форма социальной агрессии в виртуальных сообществах / Р. А. Внебратных // Вестн. Удмурт. ун-та. – Серия 3: Философия. Социология. Психология. Педагогика. – 2012. – Вып.1. – С.48–51.
4. Данько Ю. А. «Тролінг» як новий вид віртуальної комунікації / Ю. А. Данько // Український соціум. – 2013. – №4. – С.17–25. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Usoc_2013_4_4.
5. Ксенофонтowa И. В. Специфика коммуникации в условиях анонимности: меметика, имиджборды, троллинг / И. В. Ксенофонтowa // Интернет и фольклор: сб. ст. / отв. ред. А. С. Каргин. – М.: Гос. республ. центр рус. фольклора, 2009.
6. Могилко С. В. Тролінг як спосіб психологічної маніпуляції в Інтернеті / С. В. Могилко // Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях студентської молоді «Родзинка – 2008»: X Всеукр. студ. наук. конф., ЧНУ ім. Б. Хмельницького. – Черкаси: Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2008. – С.57–60.
7. Семенов Д. И. Сетевой троллинг как вид коммуникативной деятельности / Д. И. Семенов, Г. А. Шушарина // Междунар. журн. эксперимент. образования. – 2011. – №8. – С.135–136.
8. Тролінг: Вільна енциклопедія Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Тролінг>.
9. Тролінг – хуліганство або культура спілкування? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://merfo.com.ua/troling-huliganstvo-abo-kulturaspilkuvannya/>.
10. «Троллики и нолики»: Прогнозы социологов сбываются – социальные сети наполняются «агентами влияния» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://earth-chronicles.ru/news/2011-08-31-6647>.
11. Фролов С. С. Социология организаций / С. С. Фролов: учеб. – М.: Гардарики, 2001. – 384 с.
12. Judith S. Donath. Identity and Deception in the Virtual Community [Electronic resource]. – Access mode: <http://smg.media.mit.edu/people/Judith/Identity/IdentityDeception.html>.

References

1. Akulich M. M. Internet-trolling kak devyatsiya / M. M. Akulich // Sotsiologiya i obshchestvo: global'nye vyzovy i regional'noe razvitiye. Sessiya 13; Rossiiskaya sotsiologiya segodnya: IV ocherednoi vserossiiskii sotsiologicheskii kongress, okt. 2012 gr.: tezisy dokl. – Ufa, 2012. – S.1981–1987.
2. Akulich M. M. Internet-trolling: ponyatie, sodержanie i formy / M. M. Akulich // Vestnik Tyumenskogo gosudarstvennogo universiteta. – 2012. – №8. – S.47–54.
3. Vnebrachnykh R. A. Trolling kak forma sotsial'noi agressii v virtual'nykh soobshchestvakh / R. A. Vnebrachnykh // Vestn. Udmurt. un-ta. Seriya 3: Filosofiya. Sotsiologiya. Psikhologiya. Pedagogika. – 2012. – Вып.1. – S.48–51.
4. Dan'ko Iu. A. «Trollings» iak novyi vyd virtual'noi komunikatsii / Iu. A. Dan'ko // Ukrain's'kii sotsium. – 2013. – №4. – S.17–25. – Rezhim dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Usoc_2013_4_4.
5. Ksenofontova I. V. Spetsifika komunikatsii v usloviyakh anonimnosti: memetika, imidzhbordy, trolling / I. V. Ksenofontova // Internet i fol'klor: sb. st., отв. red. A. S. Kargin. – М.: Gosudarstvennyi respublikanskiy tsentr russkogo fol'klora, 2009.
6. Mogylo S. V. Trolling iak sposib psyhologichnoi manipulyatsii v Interneti / S. V. Mogylo // Aktual'ni problemy pryrodnych ta

gumanitarnykh nauk u doslidzhenniah students'koi molodi «Rodzynka – 2008»: X vseukr. stud. nauk. konf., CHNU im. B. Khmelnyts'kogo. – Cherkasy: Vyd-vo CHNU im. B. Khmelnyts'kogo, 2008. – S.57–60.

7. Semenov D. I. Setevoi trolling kak vid kommunikativnoi deyatel'nosti / Semenov D. I., Shusharina G. A. // Mezhdunarodnyi zhurnal eksperimental'nogo obrazovaniya. – 2011. – №8. – S.135–136.

8. Trolling: Wil'na entsyklopediia Wikipedia [Elektronnyi resurs]. – Rezhim dostupu: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Тролінг>.

9. Trolling – huliganstvo abo kulturaspilkuvannya? [Elektronnyi resurs]. – Rezhim dostupu: <http://merfo.com.ua/troling-huliganstvo-abo-kulturaspilkuvannya/>.

10. «Trolliki i noliki»: Prognozy sotsiologov sbyvayutsya – sotsial'nye seti napolnyayutsya «agentami vliyaniya» [Elektronnyi resurs]. – Rezhim dostupa: <http://earthchronicles.ru/news/2011-08-31-6647>.

11. Frolov S. S. Sotsiologiya organizatsii / S. S. Frolov: uchebnik. – М.: Gardariki, 2001. – 384 s.

12. Judith S. Donath. Identity and Deception in the Virtual Community [Electronic resource]. – Access mode: <http://smg.media.mit.edu/people/Judith/Identity/IdentityDeception.html>.

Kachmar O. V., Ph.D., associate professor, assistant professor of art disciplines of primary education, V. Stefanyk National Precarpathian University (Ukraine, Ivano-Frankivsk), Oleksandra75@mail.ru

Trolling as a form of social and individual aggression in the virtual networks

The paper studied the essence of trolling as a universal phenomenon, and philosophical analysis of the aggressive component of this form of virtual communication.

Consideration is given to the reasons and typology of trolling, as well as to the process of destabilization of ethics of network communication under trolling.

Keywords: trolling, troll, social aggression, virtual networks.

Kachmar A. B., кандидат педагогических наук, доцент, доцент кафедры художественных дисциплин начального образования, Прикарпатский национальный университет им. Василия Стефанюка (Украина, Ивано-Франковск), Oleksandra75@mail.ru

Trolling как форма социальной и индивидуальной агрессии в виртуальных сетях

Проведено исследование сути троллинга как универсального явления, а также философский анализ агрессивной составляющей этой формы виртуальной коммуникации. Устанавливаются причины троллинга и приводится типологизация троллинга. Анализируется процесс дестабилизации этики сетевых коммуникаций под воздействием троллинга.

Ключевые слова: троллинг, тролль, социальная агрессия, виртуальные сети.

* * *

УДК 101.8+37.011.32+364.446

Кирик Т. В.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Київський медичний університет Української асоціації
народної медицини (Україна, Київ),
kirikt@ukr.net

СУСПІЛЬСТВО І МЕДИЦИНА У ХХІ СТОЛІТТІ: ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ НОВИХ ЯВИЩ І ПРОТИРІЧ

ЗМІ не вказують проблеми людства у довготривалій перспективі і шляхи подолання криз. Розглянуто розрив між законами розвитку медичної практики та іншими сферами суспільно-економічної діяльності. Досліджено імовірні зміни медицини і медичної освіти у світлі головних тенденцій суспільної еволюції в ХХІ ст. Відзначено, що медичні ВНЗ потребують сприятливих умов для використання найновіших відкриттів у точних науках і медицині.

Ключові слова: суспільні кризи, прогрес точних наук, медицина і ринок, прогрес у медицині, розвиток національної медичної освіти у ХХІ ст.

Актуальність кожного науково дослідження визначається за документами ДАК України поєднанням критичного аналізу обраного питання та корисних рекомендацій для усунення наявних проблем і перешкод. Відомо, що для успішності своєї індивідуальної діяльності кожна людина, а насамперед лікар, повинен мати змогу отримувати найновішу фахову інформацію,

співставляти її важливі елементи з власним практичним досвідом, урешті, як мінімум, проходити ефективну додаткову підготовку у спеціальних умовах. Одночасно він має потребу в формуванні правильного уявлення про національні та світові події, адже лишається громадянином і має виконувати обов'язки та самоудосконалюватися.

Головне знаряддя цього удосконалення – інформаційне поле, в якому перебуває фахівець і громадянин. Старше покоління лікарів формувалося у тих умовах, що існували в СРСР і Радянській Україні. Для теми нашої статті важливо вказати, що у ті часи були відсутні антинаукові чи відверто брехливі твори про фізичний стан і ментальну діяльність людини, пропаганда антинаукових теорій і матеріалів та ін. На жаль, в сучасній Україні практично зникли обмежувальні бар'єри для антинаук, що різко знизило якість нашого національного інформаційного поля й помітно ускладнило діяльність всієї медичної сфери й відповідного сектору вищої школи.

У доволі невизначеному стані перебувають філософські науки, які в другій половині ХХ ст. в глобальному обсязі обрали шлях відходу від наукового раціоналізму й поширення постмодерністських учень аж до меж релятивізму і навіть ірраціональності. Українська філософія лише частково постраждала від цієї тенденції, концентруючи увагу на обґрунтуванні стратегії національного політичного, економічного, соціального, культурного та освітнього розвитку у працях В. Андрушенка, В. Кременя, С. Клепка, З. Самчука та ін. Ближчими до теми нашої статті є праці тих науковців, хто цікавився медичною та освітою в майбутньому (прикладом є публікації [1; 3; 7] та ін.).

Нашою метою є розвиток цієї тематики з врахуванням найновіших подій у науках і медицині. Зокрема, проаналізуємо кілька важливих суперечностей і протиріч, що зміцнилися в Україні останнім часом у комплексі «суспільство і медицина» й можуть виявити себе негативним чином у майбутньому.

Утримуючись від детального опису чималої кількості обраних нами методів дослідження, аналізу і формування заключних висновків і результатів, відзначимо, що їх спільною основою є фундаментальні закони філософії, а конкретним наповненням – виявлення ультра-нових явищ, протиріч, досягнень і відкриттів, що дадуть нам змогу достатньо успішно досягнути мети дослідження. Ми врахуємо недоліки праць наших попередників, які зазвичай використовували матеріали, що у часі відставали на 3–5 років ([1; 3; 7] та ін., хоч для статей футурологічного плану це очевидний недолік). Наш текст також відставатиме, але на місяці.

У сфері «явищ» першість ми віддаємо не комп'ютеризації та інформатизації, хоч вони дуже помітні та справді істотно впливають, наприклад, на поведінку студентів у стінах медичних та інших ВНЗ, оцінку ними навчального процесу, діяльності викладачів і консультантів, розподіл 24 годин кожної доби тощо. Для медицини в цілому та її становиці у суспільстві разом з діяльністю для нього і кожного окремого громадянина більш важливим є якісні і доволі малопомітні зміни в характері наукових досліджень, що не отримують належного відтворення в загальному інформаційному полі через складність подій та їх віддаленість і від буденного досвіду, і від наданої в системі навчання і виховання фахової підготовки. Цей прорив стався нещодавно у

повній відповідності з відомим законом філософії про неминучість стрибкоподібного переходу безперервних однонапрямлених кількісних змін в якісні. Засвідчимо це двома особливо важливими для цієї статті прикладами – електронної інтеграції знань і поява розриву між практикою медицини і науковими відкриттями.

Раніше інтеграцію знань найуспішніше здійснювали люди, яких шанобливо називали «науковцями–енциклопедистами». Для цього їм необхідно було познайомитися з великою кількістю пасивних носіїв інформації – від папірусних сувоїв аж до ілюстрованих наукових часописів. Ці носії ніяким чином не могли взяти участь в інтеграції – все робила людина з визначеними природою можливостями головного мозку і пам'яті. У даний момент вже розпочала ера, яку ми ризикнемо назвати часом «активних носіїв інформації».

Загальновідомо, що на зміну тисячоліть припав особливо швидкий розвиток цифрової інформаційної техніки та трансформація її з унікальних багатотонних електронно–обчислювальних машин на реле і вакуумних радіолампах в кремнієву е–техніку, багато продукції якої може носити і безперервно використовувати кожна людина (що й роблять наші студенти, постійно перебуваючи «в мережах»). З приходом Інтернету настало, як передбачали науковці–синергетики, перетворення інформаційної сфери в паралельний до суспільства світ поєднаних речей, а також значне підвищення інтелектуального рівня пристроїв, які ми вже звикли називати «комп'ютерами».

Минулого року надійшло повідомлення про те, що комплекс з дуже потужного комп'ютера і спеціальної бази даних дав змогу науковцям досягти реального поєднання знань з сотень наук. У недалекому майбутньому можна буде сказати, що з усіх багатьох тисяч наук і секторів досліджень.

Для цього відома фірма ІВМ організувала спільну працю понад 600 представників різноманітних наук (дані про їх точне число ми не розшукали у відкритих джерелах), які за багато місяців увели в базу даних і власні знання, і те, що вони відшукали в часописах та інших джерелах. Для підвищення ефективності використання цього масиву сучасної інформації ІВМ звернулася до кращих на Землі систем оцінювання й аналізу е–інформації не на основі пошуку обраного науковцем терміну (ми до цього вже звикли в доступному Інтернеті), а через роботу з фразами і сентенціями. Вважаючи, що система стала доволі розумною, її назвали «Ватсон» (кілька десятків матеріалів можна розшукати в <http://www.dailYTECHINFO.ORG/> для слова «Watson»).

У результаті запит науковців «Ватсон, як можна видалити з морської води сіль і отримати питну воду?» дав змогу пристрою з інтеграції сучасних знань з багатьох наук дуже здивувати всіх присутніх тим, що після сподіваного переліку відомих їм процесів і засобів (випаровування з конденсацією, виморожування, зворотній осмос, молекулярні сита тощо) наголосив на тому, що найбільш ефективним є спосіб очищення, який Природа реалізувала у діяльності особливих gland у частини морських птахів – вони видаляють сіль і скеровують в організм прісну воду. Очевидно, що у даний момент прірва між фізиками–хіміками та орнітологами надто широка для поєднання наявних знань, тому всі опріснювальні установки мають низьку ефективність, бо їх конструктори нічого не знали про досягнення біологів (точніше – орнітологів).

Зазначимо, що вказаний для творців «Ватсона» успіх в інтеграції знань є усього лише першим кроком по нескінченному шляху. Для прогресу його господарі трохи спеціалізували програму і доручили клону з іменем «Росс» виконувати функції універсального експерта-порадника у фірмі, яка займалася правовим забезпечення ліквідації великих і малих фірм-невдах [8]. На радість адвокатів, вони тепер можуть звернутися до машини з розгорнутим запитом, на який швидко отримують зручну для подальшого використання відповідь.

Та найголовніше все ж ми вбачаємо у тому, що в цьому спілкуванні стрімко зростають інтелектуальні можливості перших в історії людства активних джерел інтегрованої інформації – нові машини-21 не потребують сну і не втомлюються (єдине, про що слід подумати задалегідь – як їх захистити від шкідливих для них вірусних програм). Розпочавши з легких для формалізації тем – аналізу правничих документів, хімічних чи фізичних технологій, – поліпшені й більш інтелегентні «ватсони» неминуче використовуватимуться в медицині XXI століття. До цього мають долучитися і науковці України, і вся система медичної освіти.

До опису позитивного процесу появи активно-інтеграційних інформаційних джерел для лікарів й інших професіоналів додамо згадку про менш приємне явище – швидке збільшення розриву між практикою медицини і науковими відкриттями. Тут, на наш погляд, ми стикаємося з менш очевидним проявом вже згаданого закону переходу кількісних змін в якісні перетворення: у не такому вже й віддаленому минулому в процес лікування по-справжньому глибоко були залучені переважно дві особи (лікар і пацієнт), то в наш час нерідко просто неможливо скласти списки учасників і провести кордони розмежування. Та ще гіршим є те, що невпинно зростає інтервал часу між формулюванням ідеї нових ліків до їх поширення у мережі аптек і лікарень. Колись це були тижні чи місяці, у даний момент – 12–17 чи й більше років.

Причина цього у тому, що раніше ліки у вигляді порівняно простих хімічних сполук чи поєднання речовин з навколишнього середовища (найбільш відоме джерело – лікарські рослини) виготовляв і застосовував сам лікар. У наші часи все набагато складніше, що ми засвідчимо зверненням до інформації, яка оприлюднила світові бази даних у середині травня 2016 року.

Наголосимо насамперед на тому, що потужні комп'ютери разом з накопиченням знань науковців та інформації в базах даних дали змогу виконати попередній розрахунок складних математичних моделей бажаних для досягнення поставленої мети штучних білків, що стали відігравати роль конструкторів-монтажників для отримання цінних речовин чи малодоступних ліків з дешевих і простих сполук.

Г. Григорян так оцінює виконане ними та його перспективи: «Ми навчилися точно проектувати процес самопоєднання. Тепер легко розробити синтетичні білкові структури, які будуть збирати інші наноструктури, що володіють необхідними нам властивостями. Більш того, в своїх дослідженнях ми помітили дивне явище – під час складання молекули фулерену виробляється електрика, і це вказує на те, що в даному процесі задіяні не тільки одні хімічні закони» [4].

Якщо тут роль монтажника нових і корисних наноматеріалів та лікарських препаратів має виконувати

змодельована і збудована особлива білкова молекула, то в датських експериментах науковці спромоглися примусити працювати на людину модифіковані мікрободорослі як вмілі й керовані монтажники [2], а у знаменитому американському Гарварді комплексна група з хіміків та інших науковців удосконаленими хімічними методами спершу подрібнила оборонні засоби захисту одних бактерій проти нападу інших (макроліди) на багато фрагментів, а пізніше примусила їх поєднатися в нові конфігурації, які вже в перших експериментах засвідчили вбивчу ефективність проти тих вірусів та інших наших ворогів, які в останні роки набули повної неуразливості проти пеніциліну та інших поширених засобів лікування [5].

Практично одночасно з останнім повідомленням широку пресу отримали виступи окремих лікарів і консультантів фармацевтичних компаній з попередженнями про те, що дарвінівська еволюція швидко зводить до нуля цінність сучасних ліків, бо віруси і мікроби стають резистентними [6]. Наше пояснення цих песимістичних матеріалів просте – всіх громадян готують до покірною сприйняття подальшого підвищення цін на нові ліки.

Рамки статті не дають змоги навести приклади того, якою великою проблемою стає тестування, адже воно повинно бути безпечним і швидким. У дійсності ж ситуація загострюється тому, що хімічна складність сучасних ліків зумовлює комплексність дії на організм хворого – лікування органу-цілі й цілком можливе приховане пошкодження чогось іншого. Так не раз бувало в минулому, але в наш час від науковців та всіх інших вимагають виключення помилок, адже навіть найменша негайно стає центром уваги національних і світових ЗМІ з формуванням недовіри до сучасної науки і медицини. Поширені сучасні методи створення нових ліків вимагають у цьому разі великого подовження часу тестувань і перевірок, що лише збільшує мало не до нескінченності інтервал часу між появою ліків та їх використанням у лікарнях. Тут ми маємо вже згадану нами відмінність у темпах поширення інновацій в інформаційно-комунікаційній сфері, де тестування практично миттєві і не загрожують життям всіх учасників, та еволюції сучасної медицини, де кількість проблем зростає, хоч науковці щиро намагаються їх подолати якомога швидше для досягнення початку застосування нових засобів у лікарнях.

У важливих для теми статті публікаціях можна розшукати нову інформацію і про головні труднощі медичної сфери сьогодення, і про шляхи їх подолання для отримання медицини XXI століття. Використаємо найновішу – велике інтерв'ю двох російських фахівців Р. Сайгітова (медицина) і О. Чулка (економіка). Цитуємо головні положення і міркування:

«Р. Сайгітов: Терміни від розробки ліків до їх впровадження в медицині вкрай великі. І тут повинен бути прогрес. Багато в чому ці очікування пов'язані з розвитком інформаційних технологій, зокрема зі спробами комп'ютерного моделювання живих організмів – клітин, тварин, людини. Такі моделі дозволять просунутися за межі вже реалізованої концепції, а саме – комп'ютерного молекулярного скринінгу, що полягає у виборі перспективних лікарських хімічних або біологічних субстанцій.

А. Чулок: А далі 3D-принтер, який буде ці персональні ліки друкувати ...

Та повернемося до моделювання. Приватний бізнес зацікавлений скоротити час клінічного випробування ліків, наприклад, з 12 до трьох років. Адже кожен рік – це втрачені мільярди доларів. У світі зараз кардинально змінюються бізнес-моделі і самі основи конкурентоспроможності. Лабораторії в класичному розумінні потрібні все менше. Для проривів в медицині стають потрібні міждисциплінарні дослідження та створення інфраструктури для їх проведення, насамперед програми і суперкомп'ютери, бази даних, яких, на жаль, у Росії немає» [9].

Продовжуючи, експерти все ж вимушені лишатися песимістами щодо можливості значного скорочення часу руху від ідеї до ліків. Відзначають перспективність створення великих тварин (свиней, мавп, коней тощо) з настільки глибоко зміненими генами, що їхні органи можна буде пересаджувати людям без ризику смертельного відторгнення.

Ми змушені обмежитися тільки коротким переліком тих життєво важливих тем і проблем, які достатньо детально пояснили науковці.

1. Глибоке редагування геному людини у найближчий час дасть змогу ще в дитячому віці ліквідувати значну небезпеку успадкованого генетичного дефекту. Тоді усього кілька правильно модифікованих клітин змінять функціонування всього організму. Експерти вказують на високу доступність у США отримання будь-яким громадянином аналізу скринінгу своєї ДНК з уточненнями щодо потенційних небезпек у старшому віці, але визнають, що істотних наслідків для поведінки людей і медицини загалом воно ще не має. Але персоналізація ліків і лікування буде продовжуватися обов'язково. До цих слів росіян додамо останню новину – у лабораторних тварин з розвиненою стадією СНІДу науковці успішно видалили всі гени з ДНК в усіх органах [11].

2. Другою перспективною тенденцією є біосенсори – уведені в організм людини насамперед для діагностики хвороб і/чи їх лікування, відновлення функціонування тих чи інших органів тощо. Російські експерти застерігають від того, що бізнес намагатиметься вести нечесну рекламу для отримання надприбутків. Як приклад вони наводять надзвичайно поширені у США антидепресанти і стимулятори мозкової активності. У розвиток теми «біосенсори» вкажемо, що на допомогу наявним приладам для спостереження мікро- і нанооб'єктів щойно виготовили революційний «мікроскоп» з набагато вищою чутливістю і можливостями застосування [10].

3. Мобільні нейроінтерфейси та рух до неймовірно малих пристроїв вже привели до перших успіхів у створенні сенсорних керованих протезів та до імплантації пристроїв для керованого виділення точних доз ліків навіть тоді, коли людина забуває про продовження лікування чи потайки, як наркоман чи алкоголік, не хоче ніяких змін. У даний момент науковці вже виготовили перші варіанти цих пристроїв, які розчиняються в організмі після завершення завдання і цим ліквідують необхідність застосування хірургічних операцій.

4. Підсумовуючи, російські експерти вказали на очевидні ознаки вичерпання ефективності наявних систем створення, сертифікації і поширення ліків навіть у США, що лишаються світовим лідером. У провідних приватних фірмах прибуток на кожний вкладений долар стрімко рухається до нуля і ще сумніших перспектив. Доводиться

визнати, що навіть країни-лідери, що успішно вирішили неперодолані в Україні проблеми соціального захисту всього населення, намагаються знайти шлях до якісної і персоналізованої медицини не тільки для мільйонерів, а для всього населення. Наприкінці російські експерти попереджають про останнє досягнення сучасної медицини – столітні особи все частіше повільно і невідворотно згасають через глибоке енергетичне виснаження, а не через судинні хвороби чи рак.

Та зовсім не ці уроки медицини початку XXI століття ми вважаємо найбільш повчальними для сучасної України. Десятки років її розвитку по шляху перетворення в особливі приватні послуги справили нищівний вплив на етос медичної сфери, на все глибше розмивання і відхилення від головних засад європейського гуманізму і Присяги Гіппократа.

На щастя, генетичний архетип мислення і поведінки українців в цілому скерований на несприйняття агресивного індивідуалізму, вславлення досягнення багатства за будь-яку ціну та ін. Автор та колеги в ПВНЗ «Київський медичний університет Української асоціації народної медицини» під час навчальної і виховної роботи діють саме в цьому стратегічному напрямі, адже висока якість і справжня безпека життя можливі тільки для всього соціуму на засадах дотримання справедливості, доброти, порядності.

Список використаних джерел

1. Андрущенко Т. В. Параметри «нового світу»: критико-аналітичний аналіз світових футурологічних прогнозів // Гілея. – 2011. – №44 (2). – С.602–612.
2. Водоросли с измененной ДНК научили синтезировать любые химсоединения (URL: https://vk.com/topic-692972_25780992?offset=5060) 23–05–2016.
3. Годзь Н. Б. Проблемы медицины та футурология // Гілея. – 2014. – Вип.82 (3). – С.209–213.
4. Григорян Г. Ученые научились синтезировать молекулы и наноструктуры при помощи специальных искусственных белков (URL: https://vk.com/topic-692972_25780992?offset=5000) 15–05–2016.
5. Майерс Э. Новый способ получать мощные антибиотики (URL: https://vk.com/topic-692972_25780992?offset=5060) 23–05–2016.
6. Мендельсон М. Что если антибиотики перестанут действовать (URL: <http://nv.ua/opinion/mendelson/chto-esli-antibiotiki-perestanut-dejstvovat-130672.html>) 24–05–2016.
7. Москалик Г. Ф. Освіта майбутнього: погляд філософа // Гілея. – 2016. – Вип. 105 (№2). – С.295–297.
8. Первое в мире работа-адвоката приняла на работу (URL: <http://newsland.com/user/4296648049/content/pervogo-v-mire-robotadvokata-priniala-na-rabotu/5237026>) 16–05–2016.
9. Сайгитов Р., Чулок А., Зотин А., Кваша М. Технологии с витальным исходом (URL: <http://csef.ru/ru/nauka-i-obshchestvo/direction-topics/6192>) 15–2–2016.
10. Созданы «атомарные» датчики, которые станут новым «окном» в наноразмерный мир (URL: https://vk.com/topic-692972_25780992?offset=5060) 23–05–2016.
11. Ученые смогли «вырезать» гены ВИЧ из ДНК живых организмов (URL: https://vk.com/topic-692972_25780992?offset=5060) 23–05–2016.

References

1. Andrushhenko T. V. Parametry «novogo svitu»: krytyko-analitychnyj analiz svitovyh futurologichnyh prognozov // Gileja. – 2011. – №44 (2). – С.602–612.
2. Vodorosli s izmenennoj DNK научили синтезировать ljubye himsoedinenija (URL: https://vk.com/topic-692972_25780992?offset=5060) 23–05–2016.
3. Godz' N. B. Problemy medycyny ta futurologija // Gileja. – 2014. – Vyp.82 (3). – S.209–213.
4. Grigorjan G. Uchenye nauchilis' sintezirovat' molekuly i nanostrukтуры pri pomoshhi special'nyh iskusstvennyh belkov (URL: https://vk.com/topic-692972_25780992?offset=5000) 15–05–2016.

5. Majers Je. Novyj sposob poluchat' moshhnye antibiotiki (URL: https://vk.com/topic-692972_25780992?offset=5060) 23–05–2016.

6. Mendel'son M. Chto esli antibiotiki perestanut dejstvovat' (URL: <http://nv.ua/opinion/mendelson/chto-esli-antibiotiki-perestanut-dejstvovat-130672.html>) 24–05–2016.

7. Moskalyk G. F. Osvita majbutn'ogo: pogljad filosafo // Gileja. – 2016. – Vyp.105 (№2). – S.295–297.

8. Pervogo v mire robota–advokata prinjali na rabotu (URL: <http://newsland.com/user/4296648049/content/pervogo-v-mire-robota-advokata-priniali-na-rabotu/5237026>) 16–05–2016.

9. Sajgitov R., Chulok A., Zotin A., Kvasha M. Tehnologii s vital'nym ishodom (URL: <http://csef.ru/ru/nauka-i-obshchestvo/direction-topics/6192>) 15–2–2016.

10. Sozdany «atomarnye» datchiki, kotorye stanut novym «oknom» v nanorazmernyj mir (URL: https://vk.com/topic-692972_25780992?offset=5060) 23–05–2016.

11. Uchenye smogli «vyrezat'» geny VICH iz DNK zhivyh organizmov (URL: https://vk.com/topic-692972_25780992?offset=5060) 23–05–2016.

Kiryk T. V., Ph.D., Associate Professor, Kiev Medical University of Ukrainian Association of Folk Medicine (Ukraine, Kyiv), kirikt@ukr.net

Society and medicine in the XXIst century: the philosophical analysis of the new phenomena and contradictions

Media do not indicate problems of mankind in the long run, and ways to overcome crises. The gap between the laws of the development of medical practice and other areas of socio-economic activities is considered. Possible changes in medicine and medical education in the light of the main trends of social evolution in the XXIst century are investigated. It was noted that medical schools require an enabling environment for the use in the activity of the latest discoveries in the sciences and medicine.

Keywords: social crisis, the progress of the sciences, medicine and the market, progress in medicine, the development of national medical education in the XXIst century.

Kiryk T. V., кандидат педагогических наук, доцент, Киевский медицинский университет Украинской ассоциации народной медицины (Украина, Киев), kirikt@ukr.net

Общество и медицина в XXI веке: философский анализ новых явлений и противоречий

СМИ не указывают проблемы человечества в долгосрочной перспективе и пути преодоления кризисов. Рассмотрен разрыв между законами развития медицинской практики и другими сферами общественно-экономической деятельности. Исследованы возможные изменения медицины и медицинского образования в свете основных тенденций общественной эволюции в XXI в. Отмечено, что медицинские ВУЗы требуют благоприятных условий для использования в своей деятельности новейших открытий в точных науках и медицине.

Ключевые слова: общественные кризисы, прогресс точных наук, медицина и рынок, прогресс в медицине, развитие национального медицинского образования в XXI в.

* * *

УДК 930.1.

Гнилицкая И. С.,
ассистент кафедры философии,
Харьковский национальный университет
радиоэлектроники (Украина, Харьков),
inessakost@gmail.com

К ВОПРОСУ ОБ ЭПИСТЕМОЛОГИЧЕСКОМ СТАТУСЕ ИСТОРИИ

Рассматривается трансформация проблемы эпистемологического статуса истории. Автор приходит к выводу, что история институционализировалась под влиянием следующих интеллектуальных тенденций: веры в возможности науки, секуляризации, а так же роста иррационализма. Эти тенденции способствовали формированию представления об объекте исследования историка как социальной реальности прошлого, которая включает в себя не только систему общественных связей, материальной и духовной культуры, но и мыслительные и поведенческие аспекты существования отдельного человека, что не является в строгом смысле научным. Это противоречие и обусловило длительные дискуссии об эпистемологическом статусе истории. Трансформация критериев научности от классического к неклассическому и постнеклассическому образцам не только не сняла это противоречие, но существенно радикализовала его.

Однако, неопределенный эпистемологический статус позволяет истории выполнять сегодня ряд важных общественных функций.

Ключевые слова: эпистемологический статус истории, научная рациональность, историческая наука.

(статья друкується мовою оригіналу)

Вопросы о надежности наших знаний о прошлом, способности историков быть не менее объективными в своих исследованиях, чем ученые–естествоиспытатели, достоверности и значимости исторических объяснений вызывают острые дискуссии с последней трети XIX в. – времени академического оформления исторической дисциплины. Такая длительная неопределенность, по мнению ведущих исследователей, стала одной из предпосылок современного системного кризиса исторической дисциплины [6, с. 253; 10, с. 18]. Соответственно, сегодня проблема эпистемологического статуса истории не только не теряет актуальности, но и приобретает новую остроту.

Проблему эпистемологического статуса истории нельзя назвать неизученной: за время существования истории в качестве академической дисциплины были скрупулезно проанализированы объект исследования историка [15], специфика эмпирического и теоретического базисов исторического знания [14]. Был так же проведен сравнительный анализ познавательных методов и средств, использующихся в исторических и естественнонаучных исследованиях [12, с. 25].

Однако необходимо подчеркнуть, что знание о прошлом рассматривалось вне контекста влияния на его становление интеллектуальной атмосферы. Под исследованием специфики истории подразумевалось выяснение уровня соответствия исторического знания естественнонаучным критериям, однако историчность, изменчивость самих критериев научности фактически не принималась исследователями во внимание, хотя, безусловно, на практике оказывала влияние на формирование знания о прошлом.

Таким образом, представляется актуальным проследить: во–первых, влияние интеллектуальной атмосферы последней трети XIX в. – начала XX в. на формирование объекта истории; во–вторых, выяснить взаимосвязь эпистемологического статуса истории и господствующего на протяжении того или иного периода времени идеала научной рациональности, что и определяет цель настоящего исследования.

Становление истории в качестве научной, институционализированной дисциплины происходит в последней трети XIX – начале XX в. параллельно с другими социогуманитарными науками – политологией, социологией, экономикой, этнологией, психологией и др. [14, с. 15].

Интеллектуальная атмосфера этого периода определялась такими, весьма противоречивыми тенденциями, как безграничная вера в науку и стремление внедрить научный способ познания во все доступные человеку аспекты реальности; секуляризация общественной жизни; а так же неоидеалистическая реакция на натурализм середины XIX в.

Очарованность возможностями научного метода, ставшая следствием головокружительных успехов новоевропейского естествознания XVII – XIX вв. [7, с. 296], способствовала укреплению позиций философии